

ZPRÁVA Z V. SJEZDU PSYCHIATRICKÉ SPOLEČNOSTI ČLS JEP

MUDr. Martin Anders, PhD.

Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN Praha

Jak se pozvolna již stává mým osudem, usedám, abych Vám zprostředkoval své zejména pozitivní postřehy z psychiatrického sjezdového dění. Někdy slyším, že jen chválím a nevěnuji se kritice jednotlivých akcí. To je pravda. Cílem mého snažení není kritizovat organizátory, autory či jiné nešvary, o kterých všichni většinou dobře víme, ale seznámit nezúčastněné kolegy s hlavními událostmi konané akce.

Tentokrát se většina českých psychiatrů sešla v termínu 10.–13. června ve Špindlově Mlýně v rámci V. Sjezdu Psychiatrické společnosti ČLS JEP. Sjezd měl hlavní motto „Česká psychiatrie a svět“ a proběhl pod záštitou ministra zdravotnictví České republiky Josefa Kubinyho a Světové psychiatrické organizace.

Ze společenských událostí neodiskutovatelně k naplnění motta přispěla účast vrcholných představitelů světové a evropské psychiatrie. Svou přítomností nás poctil prezident Světové psychiatrické společnosti (WPA) prof. Ahmed Okasha, prezident Asociace evropských psychiatrů (AEP) prof. Mario Maj a prof. Juan E. Mezzich prezident Světové psychiatrické konference Praha 2008. Všichni tito pánové se objevili za předsednickým stolem hojně navštíveného úvodního slavnostního zahájení, kde společně s prof. Rabochem, předsedou společnosti, organizačního výboru a dalšími, přednesli k účastníkům své proslovy. Zdůrazněn byl mimo jiné význam vstupu ČR do Evropské unie a z úst prezidenta konference WPA 2008 zaznělo, že se tento sjezd bude s definitivní platností konat v Praze. V kratším příspěvku doc. Faltus připomněl sté výročí založení časopisu Česká a slovenská psychiatrie a jejího zakladatele prof. Haškovce, který inicioval vznik předchůdce časopisu – Revue v neurologii, psychiatrii, fyzikální a diaetické terapii. Psychiatrická společnost ocenila doc. Bašteckého za jeho významný celoživotní přínos české psychiatrii a vyhlášena byla Kuffnerova cena, která tentokrát putovala do rukou odborně literárně velmi plodného Jána Praška za publikaci Poruchy osobnosti. K hladkému průběhu večera přispěl svým moderátorským uměním Marek Eben a jednotlivé příspěvky byly prokládány hudebními vystoupeními.

Ještě před slavnostním zahájením proběhla kromě sponzorovaných sympózií i

ojedinelá akce. V rámci spolupráce s AEP se uskutečnil klinický kurz pod názvem „Interpersonální psychoterapie v léčbě deprese“, jehož ústředním protagonistou byl prof. Torsten Grüttert z Kliniky psychiatrie a psychoterapie, Christian-Albrechts-Universität zu Kiel. Reakce na samotný průběh „workshopu“, jak jsem měl možnost je zaznamenat, byly různé. Někteří by vítali více teoretických aspektů, jiní větší zastoupení ryze praktických ukázek samotné práce. Je nutné podotknout, že kurz byl bezplatný a koncipován převážně za účelem prvního seznámení s interpersonální psychoterapií. Vzhledem k tomu, že se zúčastnilo více než 40 zájemců, byly možnosti lektora pochoptitelně limitované. Potěšující byla účast většiny českých psychoterapeutických „leaderů“. Jistě nebude velkým problémem v budoucnu podobné aktivity zopakovat s vážnějšími zájemci, sám prof. Grüttert byl vcelku potěšen účastí a zájemem.

Startem do druhého dne se pro většinu z nás stala plenární přednáška prof. Maje „Diagnosis and management of bipolar disorder: the state of the art“. Problematika bipolární afektivní poruchy je nepochybně nadmíru aktuální, zejména z pohledu správné diagnózy a adekvátní léčby. Dochází k určitému vydělování specifických podjednotek poruchy z hlediska průběhových variant, ale také z hlediska reakce nemocných na jednotlivé formy farmakoterapie. Z hlediska dlouhodobé léčby nelze opomenout ani psychoterapeutické vedení pacienta, jeho edukaci a spolupráci s rodinou, tak jak je to známo zejména u psychotických poruch. V dalším programu byly řešeny otázky sexuologické a převaha zájmu směřovala do oblasti vztahů farmak a různých aspektů lidské sexuality. Demence a deliriózní stavy v gerontopsychiatrii vyplnily program v hlavním sále až do časného podvečera. Jen málo zájemců se přišlo seznámit s novými stimulačními metodami a moderními poznatky týkajícími se rTMS. Osvědčené trio dr. Praško, doc. Mohr a dr. Herman se věnovalo ve svém workshopu kritickým situacím v psychiatrii, podobně doc. Papežová se svými spolupracovníky vedla pracovní skupinu pod názvem „Život s anorexií“.

Další pracovní den konference byl zahájen v hlavním sále problematikou závislostí a bezprostředně poté navázala plenární přednáška

prof. Halíka. Myslím, že neprozradím žádné tajemství, když uvedu, že v závěrečném hodnocení si tento proslov získal jedno z nejvyšších ocenění. Již samotné zahájení ve zcela zaplněném sále bylo důstojné tak vzácného hosta. Prof. Halík nepředstoupil před publikum s přednáškou připravenou slovo od slova, dal si za úkol věnovat se několika okruhům, které si pod tématem „Kontexty psychiatrické péče“ představuje. Zahájil svými vzpomínkami a zkušenostmi z doby komunistického režimu, kdy pracoval jako psychoterapeut v protialkoholním oddělení U Apolináře. Dotkl se významu víry ve zdraví i v nemoci, s ohledem na naši společnost, která patří podle některých ukazatelů mezi nejméně nábožensky založené. Krátce reflektoval vzrůstající trend násilí ve společnosti včetně násilí namířeného proti lékařům. Věnoval se také významu rodiny v současném světě a její nenahraditelnosti v době, kdy ji jedinec obzvláště potřebuje, v době oslabení nemoci.

V sobotním programu měla své místo i sekce soudní psychiatrie a její hlavní představitelé. A jak bylo hned v úvodu sympózia konstatováno, postavení soudní psychiatrie a názory veřejnosti významným způsobem formuje současná situace kolem diferencially rozdílných posudků znalců. Téma sympózia proto nebylo voleno náhodně, ale s ohledem na nejožehavější problémy se věnovalo paranoidním stavům a jejich forenznímu posuzování.

Na jiných místech byla tento den prezentována problematika použití omezovacích prostředků v psychiatrii, kde vystoupil i vládní zmocněnec pro lidská práva Jan Jařab s přednáškou na téma lidských práv osob s duševní poruchou. Prof. Kallert (Technická univerzita Drážďany) seznámil s prvními výsledky projektu EUNOMIA, který se týká použití omezovacích prostředků v psychiatrii. Krátce předtím vystoupil v rámci sympózia věnovaného projektu EDEN (víceúrovňové srovnání efektivity denní psychiatrické péče se standardní hospitalizací). Třetí oblastí zkoumanou v rámci grantů Evropské unie je projekt ISLANDS, který je věnován novému odvětví tzv. telepsychiatrii a e-Mental Health. O situaci v poskytování psychiatrických služeb pomocí moderních technologií včetně internetu v Evropě pohovořil prof. Bullinger (Univerzita Basilej).

Závěrečný den byl ve znamení Ceny Americké psychiatrické asociace. Prof. Libiger konstatoval velmi vysokou úroveň zúčastněných kandidátů a po vyrovnaném boji byl vítězem vyhlášen doktor Kopeček.

Posterová sekce umístěná v tělocvičně Vojenské zotavovny Bedřichov nabídla kolem 50 posterů, jejichž prohlížení bylo vždy příjemně podáváním občerstvení zajištěného

sponzory – farmaceutickými firmami. Na závěr sjezdu byly oceněny práce lékařů dr. Kališové, dr. Velenovské a dr. Podlipného.

Výše uvedené je pouhým stručným výtahem „nabitého“ programu, který je jasnou dokumentací stále rostoucí rozmanitosti moderního oboru psychiatrie. Každá z oblastí je důležitou pro psychiatrii jako celek. Zůstává pochopitelně na každém nás, abychom jako

psychiatři navenek dokázali vystupovat kompaktně a každý měl alespoň minimální přehled o dění ve většině odvětví oboru a tomu mají podobná setkání sloužit. Pro všechny, kdo neměli možnost se zúčastnit, doporučuji knižní publikaci abstraktů pod názvem Česká psychiatrie a svět, kterou spolu s pořadateli vydalo nakladatelství Galén.